



Marineblad is een uitgave van
de Koninklijke Vereniging
van Marineofficieren

ISSN: 0025-3340

Hoofredactie:
KLTZ R.O.P. Pulles EMSD
mw. drs. M.L.G. Lijmbach

Eindredactie
mw. drs. M.L.G. Lijmbach

Artikelencommissie
drs. A.A. Bon, LTZ1 (TD) ing. J.M.T. Bongartz,
KLTZ (LD) mr.dr. M.D. Fink, LTZ1 (TD) F.G.
Marx MSc., LTZ1 (TD) dr. ir. W.L. van Norden,
dr. A.J. van der Peet, LTZ1 dr. R.M. de Ruitter,
KOLMARN R.A.J. de Wit

Medewerkers:
mw. drs. Z. Borgeld-Guman, mr. S. Boeke,
prof. dr. T.B.F.M. Brinkel, mw. drs. A. Hoets,
dr. J. Holslag, LTZ1 B. van de Kraats,
KLTZ (TD) H. Boomstra (cartoon)

Adres redactie
Wassenaarseweg 2
2596 CH Den Haag
Tel. 070-383 95 04
marineblad@kvmo.nl
www.kvmo.nl

Vormgeving
Frank de Wit
Tel. 038-455 17 54

Drukwerk
Wilco Art Books
Vanadiumweg 8
3812 PZ Amersfoort

Advertenties
070-383 95 04

Abonnementen
Voor leden van de KVMO is het Marineblad gratis. Informatie over het lidmaatschap van de KVMO staat op: www.kvmo.nl onder 'FAQ'. Niet-leden betalen € 49,50 (NL) of € 69,50 (buitenland) per jaar.

Copyright Marineblad
Overname van artikelen is enkel toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie en onder uitdrukkelijke vermelding van de bron. Artikelen in het Marineblad vertolken niet noodzakelijk de visie van het hoofdbestuur van de Koninklijke Vereniging van Marineofficieren of van de redactie. De inhoud van artikelen blijft geheel voor verantwoording van de auteur(s). Richtlijnen voor het schrijven en aanleveren van artikelen zijn in te zien op www.kvmo.nl onder 'Marineblad'.

Adreswijziging
Zo tijdig mogelijk schriftelijk doorgeven aan:
Secretariaat KVMO
Antwoordnummer 93244
2509 WB Den Haag
(geen postzegel nodig)
of info@kvmo.nl

foto cover: Proefopstelling van de HIL open water test, met ingetekend de dieselmotor. Behorend bij het artikel 'Hardware in the Loop' (foto Huijgens/Vrijdag)

Column

Ook in dit Marineblad weer artikelen over uiteenlopende onderwerpen. Van de toepassing van *Virtual Reality* tijdens opleiding en training, via een nieuwe onderzoeksmethode voor het testen van scheepsvoortstuwning naar het onderwerp mensenrechten bij maritieme operaties. Waar marineofficieren zich toch allemaal mee bezighouden!



Wat bijna alle artikelen gemeenschappelijk hebben is dat ze aanbevelen bepaalde dingen anders te gaan doen. Veranderingen dus. Gelukkig hebben alle artikelen ook gemeen dat ze niet sec verandering bepleiten maar vooral verbetering. Beter nieuwe apparatuur testen, beter oefenen, beter produceren, beter mensenrechten beschermen. Volgens mij is verbeteren de essentie van veranderen. En dat betekent wat mij betreft omgekeerd dus ook dat als een verandering geen verbetering is, we deze achterwege kunnen laten.

Een veel voorkomende eigenschap van veranderingen, innovaties en vernieuwingen is dat ze in het begin niet altijd goed gaan. Misschien was toch niet alles helemaal goed doordacht, of liepen zaken anders dan gepland. Dat kan erg vervelend, tijdrovend, duur of zelfs gevaarlijk zijn. Een risico daarbij is dat men de tijdelijke tegenslag ziet als het niet werken van de verandering. En dat men die verandering (verbetering!) dus niet zou moeten doorzetten. Juist dan is het belangrijk om vol te houden en de *drive* te behouden om de verbetering door te zetten. Daarbij moet men uiteraard niet blind doorstomen. Signalen die aangeven dat er iets niet goed gaat, moeten worden opgepikt en meegenomen in de verdere verbetering.

Naast de kinderziektes kan een verbetering zorgen voor iets dat nog nooit eerder is gebeurd. Een dichte brug op een schip, een waterdichte deur die met één hendel open en dicht gaat (de Royal Navy vond dat deze eeuw pas een goed idee), een daglicht commandocentrale, onbemande machinekamers en TC's, geen papieren kaart meer op de brug, vrouwen bij de onderzeedienst, ga zo maar door. Tegen al deze veranderingen is weerstand geweest, vaak omdat ze onbekend waren en men het oude vertrouwde niet kwijt wilde. Achteraf bleek dat ze toch allemaal verbeteringen waren en nu weten we niet beter.

Even een kleine *sidestep*: de discussie over de COVID-vaccins vind ik in deze categorie vallen. Ja, ze zijn nieuw en ja, ze zijn snel ontwikkeld, sneller dan ooit tevoren. En dat roept weerstand op. Kan zo snel invoeren wel goed zijn, zijn ze wel voldoende getest? Ik heb daar vertrouwen in. Als de maat voor betrouwbaarheid van iets de tijdsduur van de ontwikkeling daarvan is, dan zou het alleen maar langer gaan duren voor innovaties plaatsvinden, immers hoe later die innovaties dan komen, hoe betrouwbaarder ze zouden zijn! En ook bij de invoering van de vaccins zullen er dingen misgaan. Maar ik denk dat de vaccinaties voor een enorme verbetering zullen zorgen en dat het daarom hard nodig is ze in te voeren.

Terug naar dit Marineblad. Alle artikelen komen van mensen uit de praktijk, die zien welke veranderingen, verbeteringen er nodig zijn. Dat vergroot volgens mij juist de kans van slagen van die veranderingen: ze komen vanuit de organisatie, er is al draagvlak en er is al gezien wat er echt nodig is. Onze cartoonist Henk Boomstra slaat hierover, zoals gebruikelijk, de spijker weer vol op z'n kop. Ik wens u veel leesplezier en vooral inspiratie toe en ik nodig u uit uw eigen ideeën en verbetering naar voren te brengen. En gebruik daar vooral uw Marineblad voor!

De KVMO maakt deel uit van de



@Voorzitter_KVMO